



Ühtik nummer 10. kop.

Meie Mats

Tellimise hind:

Rätteleatmisega aastas 2 rbl. — kop.
 Ise ära viies 1 " 60 "

Toimetuse ja talituse:

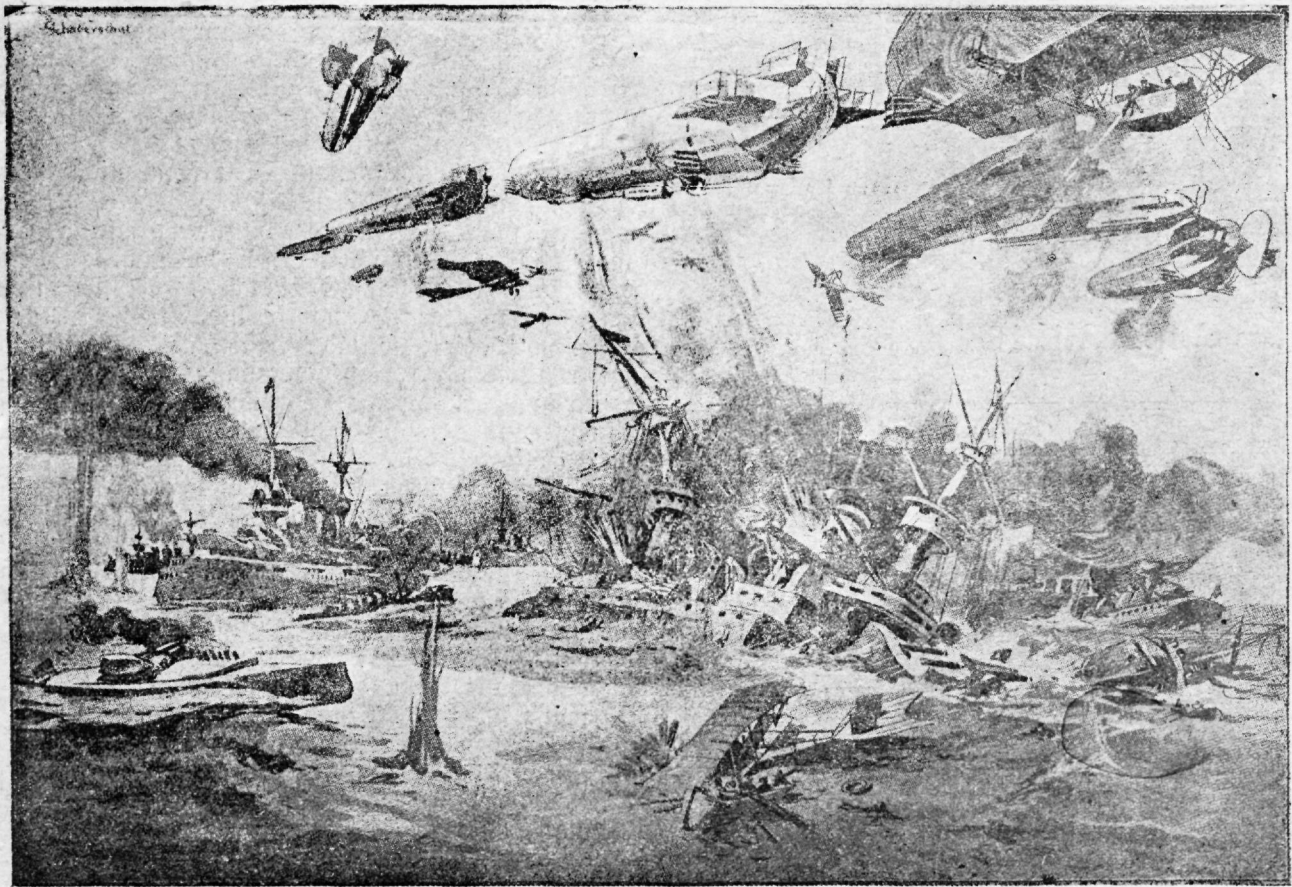
Tallinnas, Harju ja Riiütli nultsa nurgal nr. 15,
 „Teaduse“ raamatukaupluses.

Nr. 2.

Laupäeval, 30. (12. sept.) augustil 1914.

Nr. 2.

Merelahing rahwa ettekujutuses.



Järgmine nummer ilmub 6. septembril.

Sifus muu seas:

Prantslase kättemaksmine.

Conan-Doyli jutustus.

Westi ümberpiiramine.

Emil Zola sõjajutt.

Ratšawäe lahing.

Wabatahtlike kiri.

Lõbusad lookesed

Parisi ümberpiiramisest.

Wankuwal troonil. — 3 järg.

Sõjapildid, -naljad, -laulud jne. jne.



Meie Keiser, Keisri Majestet Nikolai II.



Sa seisma jääd!

Sind, sind, mu kallis kodumaa,
waenlane tahab saagiks tabada,
kuid siin küll murdub tema tüür:
tal ees on elaw Gesti müür!

Ei ta su'ft enne üle saa,
mu kullakallis kodumaa,
kui wiimne, wiimne Gesti mees
ju furnult lamab were sees!

Sa tulgu mõõga, tulega,
ja seisma jääd, mu kodumaa;
ja seisma jääd, mu kodupind:
sind kaitseb raudne Gesti-rind!

R. Põld.



Prantsuse soldati kiri.

Rancys, 23. Aug. 1914.

Armas onupoeg!

Sa paned ehk imeks, et mina alles elus ja terve olen, nagu suur jagu kõigist Prantsuse sõjameestest, kes Rancys viidiwad, sest teatawaste saatis Saksa Willem minewal nädalal oma paremad maa- ja õhuväed meie kallale. Meie pääsesime ka tõeste imeliku juhtumise abil, mille põhjuseks sakslaste upsatas meel ja kangekaelus oli. Jutustan asjalugu, kudas see oli. Ühel hommikul teatasid eelwahid, et suur Zeppelin tsekohe meie linna poole lendab. Warsti tuli teine sõnum, et Saksa hiigla-suurtükid Lufsemburist meie poole sõidawad.

Riireste seati meil kõik jooonele, et waenlasi wastu wõtta, nagu kord ja kohus on, aga ise olime hirmul, sest meil ei olnud õhulaewa lastmise suurtükka, ei ka suuri lahingu-suurtükka. Lennumasinaga Zeppelini wastu sõita, see toob lendajale enefele ka tingimata surma. Aga hädas ei kaota prantslane ometi julgust.

Kui kehatas Zeppelin paistma hakkas ja tema aluseuumis hirmsaid pommisi meie kaela pildumiseks walnis pandi, astusid meil üks julge ohwitser ja noor wabatahtlane wäikese lennuriista peale ja hakkasid kiireste Zeppelini wastu lendama. „Neid poisja meie enam elusalt ei näe“! ohkasid minu naabrid, aga see kord nad ekhüfid. Meie meestel olid head kaugele lastjad püssid käes ja laenguid õige rohkestega ligi. Nad paugutasid wahetpidamata ja pea iga kuul trehwas Zeppelini kotti, kuid see on niisugusest ollusest, mis kuuli augu ise kinni kistub ja gaasi wälja ei laske. Wanafõna aga ütleb: palju aneksi on koera surm! Nõnda ka siin. Meie poisid olid head märgilastjad; nad sihtisid mõlemad hoolega ühe ja sellejama punkti kohta Zeppelini kehasse. Umbes wiiskümmend pauku olid nad andnud, kui korraga õhulaewa koti külje peale wäikene muht tekkis, mis suitsema hakkas Meie ohwitserid hõiskasid, sest waenlase keha rabenes. Õhulaewa gondolis tõusis kihin, sealt loobiti pommisi kui warblasi wälja, aga kõik langesid meist kaugele ja lõhesid tühjas paigas. Paari minuti pärast tõmbas Zeppelin ennast kõwerasse nagu Niirbergi worst, ja langes praginal alla, sakslaste surnukehast enefe alla mattes.

Niisugune õhulaew ei kulu iialgi ruttu maha, ja sakslased wõiksid elusse jääda, kui nad langewarju abil gondolist wälja hüppaksid. Sakslad on aga nii puupead, et nad langewarjust kaasa ei wõta, waid oma Zeppelinide ilnwõitmatuse sisse usuwad, olgugi, et neid nagu kärbsed maha klopsitakse.

Meie wäikene lennuriist keeras õnnelikult Zeppelini lähedalt tagasi ja lastis just sel sekundil maha, kui waenlanegi alla prantsatas. Waimustust, millega tagasituliijaid kaisutati ja kätel kanti, ei suuda mina kirjeldada.

Worsti juhtsime oma tähepaneku maa poole, kust faks hiigla-surmariista lähenesid. Meie linna ja Luffsemburgi wahel on mäeseljandil, mis Saksamaa poolt kaunis järsku üles tõuseb Saksja suurtükka weeti suurte weo-motoridega. Aga need ei jaksanud suurtükka mäele wiia, sest rattad käisid ringi, ilma edasi tõmbamata. Sakslased olid kabele motorile weel karja hobuseid ette rakendanud ja lassid neid kaasa wedada. Nõnda saadi faks suurtükki mäele, ja sõit läks mäest alla. Nüüd tõmbas meie hea maantee sakslaste rehningist kriipsu läbi. Oleks suurtüki rattad maa sisse wajunud, siis oleks teda waja olnud mäelt alla wedada, nüüd aga hakkasid faks kolerasket suurtükki oma raskusel alla wee ema, nii pea kui nad mäeseljandiku tipust üle olid. Küll toetasid hobused oma kobjad wastu, küll pandi motorid tagurpidi käima, — midagi ei aidanud: suurtükid sõitid kiirelt allamäge, hobuseid ja motorisi ühes wiies. Mäe all, kus maantee keerab, seisawad ühe piimatalituse kiwihooned. Suure kiirusega joofsid suurtükid nende müüride wastu, hobuseid ja motorisi puruks pigistades ning jäid sinna küljeli, kus meie mõlemaid eneste omaks tunnistasime.

Küll aga olid mürakad: otja auf on ühest äärest teise 21 tolli lai!

Meie ratsawägi wõttis teiselpool mäeseljandikku weel faks niisugust ilma-mürakat ära, enne kui neid üles seada jõuti. Ja niisugune äpardus tegi sakslasi sedawõrd juhmiiks, et nad meid nüüd juba paariks nädalaks on üsna rahule jätnud.

Praegu kuulen, et nad meilt lahkuma hakkawad ja Poolamaa poole sõidawad. Soowin neile head teed ja weel paremat Poola sauna!

Alfred.

Suwitamas.

1. proua: „Minu Klara on kõige ilusam kõigi suwitajate seas!“

2. proua: „Misugune kottujuhtumine! Minu Silda ka!“

*

Lepingu rikkumine.

Herra: „Mis, Anna, teie tahate ära minna?“

Kõõgitudruk: „No jah! Mis see on siis! Proua lubas mulle waguks, rahuliku toha, nüüd aga laulab igapäew...“

*

Kohusetruu linnawaht uppumas.

„Appi, appi! Upun.“

„Ujuge, rand on ju ligidal.“

„Mül ei ole õigust ujuda; politseimeistri poolt on siin kirjutatud: „Ujumine on siin kõwaste feelatud!““

*

Juudi poodis.

Kaupmees kiidab oma kaup:

„See riie, minu proua, peab teil igawese ajani wastu, ja siis wõtte kleidi alusluueks ümber teha.“

*

Saatuse määratud.

„Mis, Karl, kuda sa siis ometi lenduriks hakkasid?“

„See oli juba noorest east saadil mulle määratud. Esimalt lendasin koolist, noh, ja siis lendasin üheskast teenistusekohast välja, ja seal mõtlefin ma, inimene, sa oled just lenduriks sündinud. Ja nüüd lendan ma igapäew.“

*

Rootide hinnakiri.

„Ditswate lilledega mu rinda ehi“ 25 kop. eest.

„Ma armastan sind“ alandatud hinnaga.

„Weel on meil armupäewad“ 10 kop. eest.

„Igawene armastus“ klaweri saatusel.

„Minu ingel oled sa“ kuldõites ja wasslukkudega.

„Oh noorus, kui ilus oled sa,“ seanaha õites.

„Oh tule tagasi“ nelja käega.

*

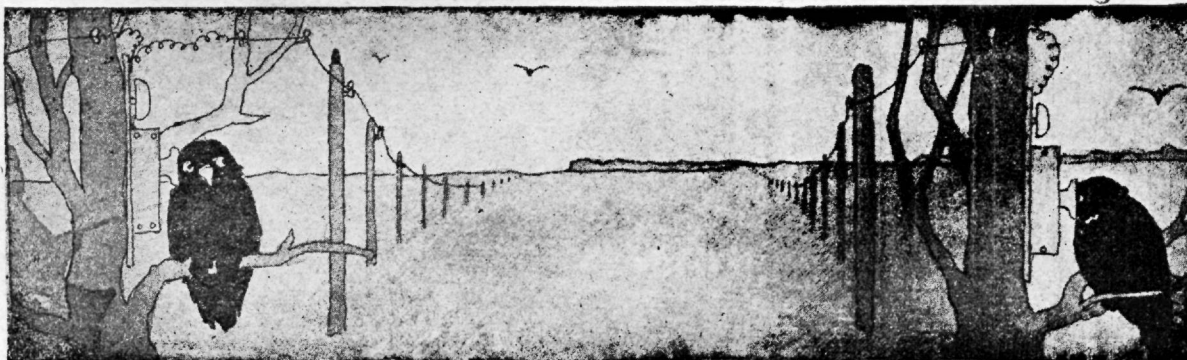
Salb südametunnistus.

Worstitegija worsti täites oma naisele: „Mis arwad, wanamoor, kui see välja tuleks, mis siia sisse läheb!“

*



Keiserlik Rõrgus Kroonipärija
Alekssei Nikolajewitsch.



Wankuwal troonil.

Woldemar Urbani roman wabastamise sõjast.

2.

(Särg).

Noore kaardiväe ohwitseri Hugo Meieri hertsogi aunime lugu oli sel ajal — 1860. aasta kewadel — nõnda nimetatud awalikuks saladuseks. Igalpool Neapolis käisid kuulujutud selle erakorralise seisuse ülendamise üle ringi, pilgati, naerdi ja sõimati. Ka nüüd kui noor hertsog kuningaga palee ees wälja astus, tegid tollauksi awawad teenrid küll sügawa, aupakliku kumarduse tema ees, selja taga aga hirwitasiwad nad ja tegid halba nalja tema üle.

Noor hertsog märkas seda küll, aga ta ei ärritanud ennast kõigewähemasti. Tema näojooned jäid talgiks ja uhkeks, otsekui ütles ta enesele: „Naerge minu selja taga kui palju tahate, kui te endid aga minu ees paenutate.“

Ta oli ettewõtlik mees ja ei lastnud ennast niisugustest wäikestest asjadest kohutada. Juba noorest east peale püüdis ta oma elawa ja targa waimuga isa kõögipõllest ja pudrunuist laugemale jõuda, ja juba warakult oli ta ära tundnud, et aunimi ja kõrge seisus kõige paremaks edasijõudmise abinõuks on. Oma isa pojana ei oleks ta palees kuigi kaugele jõudnud, hertsog „Ugo di San Baltosa'le“ awanesid aga kõik ukjed, mis kõögipoistele küll igaweseks ajaks oleksid finni jäänud. Kuningas oli temast lugu pidama hakanud. Mispärast ka mitte? Teda peeti tubliks ohwitseriks, nende poolt, kes asja ei tundnud, ja seefuguseid oli õuekonnas märksa rohkem kui asjatundjaid.

Nõnda oli tundmata koka pojast Hugo Meierist hertsog di San Baltosa ja kuningliku kaardiväe kapten saanud ja nõnda tahtis ta weel edasi ka seisusekohast warandust omale soetada. Seit selles asjas oli lugu alles weel üsna räbal.

Uga ta teadis et temal ka see õnneks läheb, ainult seda ei teadnud ta weel, kas selleks mõne

wana ja rikka, hertsogi nime järele himuka neiu peab kosima wõi kas tema tulewased „ametid“ temale nii palju sisse toowad, kui tal seda waja läheb...

Kui hertsog Ugo tugewatest raudwõredest sisse piiratud eeskotta astus, seisid seal peale harilikude paleewahtide weel mõned teised inimesed, muist nendest mundris, muist erariietes. Need kõnelesid poolsofinaal ja waatasid läbi raudwõre alla platši peale. Kiirelt lasi hertsog filmad nendest üle käia, siis astus ta ühe mehe juurde, kes pisut eemal seisis ja lühikest piipu laisalt sõrmede wahel weeretas.

„Don Taddeo!“ hüüdis hertsog teda.

Kohe tuli see mees lähemale, kumardas aupaklikult, peaaegu roomawalt ja küsis tasase häälega: „Mis hertsogiherra käsiwad?“

„Näete seal seda räpast meest oma perekonnaga willu näppiwat. Mis ta nimi on ometi?“

„Machiavelli, herra hertsog, don Gennaro Machiavelli.“

„Tõsi. Te tunnete teda?“

„Muidugi. Ta on minu jaoskonnast.“

„Süüwa. Aga see noormees, kes jal tema kõrwal seisab ja tema tütre ümber lipitsewat näitab. Näete teda?“

„Näen küll, herra hertsog.“

„Kes see on?“

„Ma ei tunne teda. Ta peab wiist maalt olema.“

Hertsog waatas mehele terawalt ja iseäraldi filma pilgutades otsa. Siis ütles ta üsna lühikese, waewalt märgatawa waheaja järele: „Noh, don Taddeo, ma ei tea, mis te oma edasijõudmise üle teenistuses mõtlete, aga endistest nähtustest tean ma ära, et salapolitseinik, kes midagi erakorralist päewawalgele ei too, eluajaks alamaks ametnikuks jääb.“

„Herra hertsog —“

„Asi on sihute, et mõne iseäralise juhtumise läbi, mõnesuguse erakorralise sündmuse waral teiste tähelepanemist oma peale peate tõmbama. Mis peale selle, selle eest tahan ma juba hoolt kanda.“

„Herra hertsog, ma ei soowi ju midagi muud palawamalt, aga niisugune juhtumine peab enne alles sündima, enne kui ma oma ofawust näidata wõin. Ugaruselt ja süüdistusest ei ole mul igatahes puudust.“



Jällenägemine peale lahingut.

„Siis võite aga ka teenistuses edasijõudmise peale oodata kuni mustaks kõrwete. Salapolitseinik peab sündmust teha oskama, ka siis, kui seda olemas ei ole.“

Wäike mees teritas kõrwu. Nii tasa ja mõistamisi kui need paar sõna ka öeldud olid, näisid nad siiski wiljaka pinna peale langenud olevat. Tema wäiksed, kawalad filmad löid sarama, ja tema huuled ümisesid masinlikult orjaalanduses.

Uga hertsog jatkas edasi: „See noormees seal on nähtawaste mõni rewolutsionär, kardetaw pois. Teil pole muud midagi teha kui teda filmas pidada, wõi teda ka kiusatusesse meelitada, kui selleks võimalust leidub. Kõik ripub sellest ära, kas teil, don Taddeo, kas teil salapolitseiniku ameti pidamiseks andi on. Ma ei ütle ju mitte, et prowotserima peate. Jumala eest, seda ma ei taha. Wõi arwate, et ma seesugust asja soowida wõiksin, don Taddeo?“

„Oh, herra hertsog, kuidas võite mõelda, et mul niisugused arwamised wõiksid olla?“

„See küll siis. Ma ei soowi seda, aga teie oma kasud nõuawad, et midagi üles leiaksite. See on ju salapolitseiniku amet. Nõnda siis, leidke midagi üles, mõni wandeselts, elu kallale kippumine, äraandmine wõi muud sellesarnast. Ja kuigi ma teile praegu jäljed kätte juhatafin, siis ei tähenda see

weel, nagu oleks mul tõsine kahtlus olemas, ja kui te mulle pärast teatate, kes see noormees on, siis ei pea see teie kahjuks olema.“

„Ma teatan seda weel täna teile, herra hertsog.“

„Täna wõi homme wõi ülehomm, see on ükskõik, peaaugi on, et teie ära ei unusta, mis teile ütlefin.“

„Ennem unustan iseene ära.“

Hertsoglilik kõrgus nokutas weel armulikult peaga ja ütles minema pöörates: „Jumalaga, don Taddeo. Meie räägime pärastpoole weel.“

Siis astus hertsog Ugo palee sifemistesse ruumidesse wiimast suurest marmoritrepist ülesse, kuna Taddeo, ükskõikset nagu ette tehes, uksest wälja, üle platši lonkis.

Runinga ootesaali jõudes teatas hertsog di San Baltosa wahi peal olewale adjutantile, et ta majasteedi jutule soowib saada. Runa ta mõnda aega ootama pidi, siis lastis ta filmad saalis ringi käia.

Peale adjutantide, kes tasase häälega kõnelesid, ja edasi-tagasi kõndiwate teenrite, olid saalis üksnes mõned inimesed weel. Runinga tupp wiiwa ukse ääres istusid kaks preestrit, kes arwatawaste ka seda ootasid, millal neid ette lastakse. Ühe kõrge afna all lõunapoolse seina ääres, kust imeilus waade üle Neapoli wana sadama, Wesuwi ja siniselt wirwen-

dawa mere awanes, mille woogude tagant ime-saar Capri wälja kerkis, seisis üks mees, poolelti kardina warjus. Teadmata oli, kas ta ise selles sinna oli astunud, et teiste eest warjul olla, wõi tahtis ta seal warjust teisa filmas pidada.

Noore hertsogi teraw film oli teda aga kohe märkanud. See oli Neapoli uus prefekt Liberio Romano, mees, kellest ilmasi öieti ei teatud, mis ta omas südamis mõtles. Praegusel ajal oli ta ainuke Neapoli päriselanik, kellel maa üle walitsemiseks wähegi weel mõju oli, kuna teised tema suguwennad, kes siin ja seal kõrgemate ja alamate ametite peal teenisid, lihtsad nukud, wõõra, wägewa kamarilla sõnakuulelikud teenrid olid, ja oma ülemate soowil iga asja kohta kas ei wõi ja ütlesid, lihtsalt selles, et neil amet ja palk alles jääksid.

Romano oli nüüd küll ka igatahes kawal ja wäle õuefondne. Tema selgroog oli just niisama paenduw nagu esimeselgi teisel paremal õnnelülil, aga tema loomusest leidis hertsog di San Baltosa weel midagi muud peidetut, midagi sügawamat. Ta ei olnud mitte ainult õuefondne, waid weel midagi muud, mis ta aga warjas. Wõib olla, et see libe õuefondne, kellenä Romano palees esines, ainult näokate oli, aga mis oli ta siis päriselt? küsis Ugo eneselt.

Oli Romano ehk wõõras riides rahwamees, kes kohusetruu ametniku näokatte all riigiwastaseid sihtisi taga ajas? Noor hertsog oli seda meest juba mõnda aega filmas pidanud. Kes wõis teada, kas Romano mitte see pink ei olnud, mille peale astudes kaptin di San Baltosa majoriks wõis tõusta.

Ka nüüd, kui hertsog Ugo kiirelt prefekti poole astus, nägi ta üsna selgeste, kudas selle filmad kurwameelse, nukra-õrna pilguga tema ees awanewa maastiku peal puhkasid. Mille peale mõtles ta? Oli temal oma maast kahju? Kahetses ta? Seesugune juhtumine oleks weel hertsogi weskile olnud.

„Serra prefekt“, algas Ugo, kuna ta oma käed lahke näoga terwitamiseks wälja firutas, „rõõmus-tan erakorraliselt teid terwise juures nähes.“

„Serra hertsog, kui suur rõõm teid näha,“ wastas Romano, ruttu ringi pöördes. „Teie lähete kuningaga juurde?“

„Lasksin ennast praegu teatada. Sa teie, herra prefekt?“

Romano juust tõusis lühike õhke. „Mina olen juba tunni aja eest teatatud.“

„Peab kannatama,“ tähendas hertsog Ugo naeratades. „Arwatawaste ametiasjus?“

„Muidugi. Mulle tehti ülesandeks selle üle aru anda, misjuust mõju karistusealga tegewus möödäläinud nädalal linnas awaldas?“

„Tõsi, tõsi, mul tuleb meelde. Trobikond nõnda nimetatud isamaalasi surmati wangihoones mäsju ja riigiwastase tegewuse pärast ära. Noh, loodetawaste on selle raske karistuse mõju rahwa peale hea olnud?“

„Loodetawaste,“ wastas prefekt lühidalt.

„Kui palju neid õige oli, herra prefekt?“

„Rakskümmend üks, nende seas neliteist perekonna isa.“

„Tühja kah, paar kerjust wähem ehk rohkem, mis see Neapoli kohta tähendab? Tuli ometi kord näidata, kui kaugele need salaseltsid ja juhtunud wäljaastumised wiivad. Ma olen kindel, et rahwas nüüd juba palju taltsamaks saab. Kas see ei ole ka teie arwamine, herra prefekt?“

Romano pääses wastuse andmisest, sest et filmapilgul parajaste üks adjutantidest kuningaga toast tulles nende poole astus ja teatas: „Hertsog di San Baltosa, kuninglik kõrgus ootab teid.“

„Serra prefekt,“ ütles hertsog Ugo, filmanähtawalt pilkawalt, „ma kahetsen südamest, et teie oma riigitarga ja sügawa tähtsusega aruande ettekandmisega weel kuningaga peale ootama peate jääma, kuid kuningaga käsi käib kõige ees. Ärge laske omal aega igawaks minna.“

Sellega surus ta nukralt õlasi kehitalwale prefektil kergeste kätt ja seisis järgmisel filmapilgul kuningaga Franz II wastuwõtewise salongis.

Noor riigiwalitseja istus kesi oma ohwitseri, kes muidugi kõik seisis ja aukartlikult tema sõnu kuulasis, ja jutustas jahilugusi. Enesestki mõista wõeti need pealkuulajate poolt tähelepanemisega wastu ja sündsatel kohtadel naerdi südamlikult, otsekui kätse peale.

„Hertsog, hertsog Baltosa,“ hüüdis kuningas, Ugo siseseastumisel pisut pilgelikult naeratades. „Tulge lähemale, hertsog, ja ärge jääge otsekui post ukse äärde seisma. Loodetawaste teate midagi uudist sellel igawal ajal. Laste aga käia!“

Hertsog Ugo, kes esmalt ukse alla alandlikult ootama oli jäänud, millal kuningas temaga rääkima hakkab, astus nüüd lähemale. Jätedawalt ja kurnilt libises tema jalg üle peegliõlgede marmoripõranda, korrapärase ja laitmatad olid tema kumardused ja terwitused. Wõis arwata, nagu ei teatski noor hertsog, mis kõõk ja supikulp tähendawad.

„Tõeste, majesteet,“ wastas ta põiklemata ja truualamlikult naeratades, „mul on õnn üht uudist teatada, kui majesteet mind kuulda wõtab.“

„Ma teadsin ju,“ hüüdis kuningas elawalt, „tema teab ikka midagi. Ugol on alati midagi tagawaraks. Laste aga käia! Mis on?“

„Ma tulen praegu Capodimontest, majesteet!“

„Noh, selles ei ole midagi isäralikku. Capodimontest wõib igeüks tulla. On seal siis midagi uudist?“ hüüdis kuningas temale iseloomulise ärewa uudishimuga, üht põlwe teise peale tõstes.

Ka ülejäänud ohwitserid läikiwates, kullast trotswates ülikondadas ja nooruselt hoolimata kõrgetes aujärkudes, waatasid põnewalt hertsogi poole. Häda temale, kui ta nüüd midagi uudist, mõnda naljakat juhtumist wõi muud sellesarnast ette ei kandnud. Tema mõju ja edasijõudmine oleksid ühe hoobiga kustunud. Aga hertsog oli oma asjas nähtawaste kindel.

(Järgneb).

Peale liüasaamist.

Saksa kaardiväe soldati kiri sõjaväljalt.

Rümmefond kasakaid ajasid meid, purustatud bataljoniist ülejäänud mehi, kaks päewa järgemisi taga. Ilma uneta, teerajata ringi eeskides, nagu lambakaril põgenesime halastamata waenlase eest. Meie õnnetuselis sadas ühtelugu vihma ja metsas oli võimata magada. Meie saapad läksid katti; paljajalu pidime mööda kiwa ja liüwa, rabasi ja metsasi, mööda ohakaid ja raagusi edasi marssima. Salad paistetatsid meil üles. Mitmed seltsimehed ei jõudnud enam edasi ja jäid täieste raugenult metsa maha, et ometi natuke puhata, ja . . . mine tea, mis sügune saatus neile osaks langes.

Viimaks ometi kaotasid tagaajajad nähtawaste meie jäljed ja jäid kaugele meist maha. Ohtul jõudsi ühe üksiku talumaja juurde kesi metsa. Müüd saame magada! Kui magus on magada! Waewalt oli peremees öled awarasse kotta maha laotanud kui kange une wajakus, mis kange kui surmahirm, meid jalust maha rabas, ja tühja kõhuga jäime magama, ilma et oma märgi, haifewaid riidenäruksi seljast oleksime rebinud. Nagu nott jäin ma magama, kuid mitte kauaks, ja ärkasin esimesena uimastawast suitsust. Ma tõusin istuma ja õorusin filmi. Tulekahju! Tule kuma oli pimestaw. Toast woolas suitsu nagu korstnast kotta; kuuldus tule praksumine ja tume mühin. Ma kargasin ülesse ja hakkasin seltsimehi äratama. . . . Usjata waew! Ma rebisin neid karwupidi ja jagasin hoopisi. Mõni nendest ärkas ülesse ja kahmas püüsi kätte, mõni langes uueste jõuetult õlgedesse tagasi; teiste abil aga läks meil viimaks õnneks aient sisse liüa ja uimaseid seltsimehi päästa. Viimaks oli me kõik põlewast majast väljas. Ma leidsin põhja seest oma püüsi, wõtsin tikku ja jäin akna alla. Korramõõdulikult kostis tume püüside raskatus — aknast wälja roniwaid seltsimehi põmmutati kui pardipoegi maha.

Ihukarwad tõusid mul püüsi.

Täis hirmu kargasin ma uksi juurde, kust suits sisse tungis ja sattusin, suitsu sees lämbudes, kuhugile sahwrisse. Ma löin akna katti, rebisin raami wälja ja kargasin aknast alla sirelipõõsaste ning hoid-

sin ennast seal, nagu tagaetud metsaloom, waenlase eest peitus. Põõsaste tagant lookles maantee mööda. Teinepool maanteed kaswasid niisama ka harwad põõsad.

„Sippan üle,“ mõtlesin ma, kangeid külmawärinaid tundes, kuigi põlewalt katusele mulle tulelontisi kaela sadas — „rooman põõsaste wahelt edasi, ehk ei panda tähele. . .“

Ühe hüppega olin ma kesi teed ja küüraakil edasi jookstes lootsin ma juba järgmise põõsa juurde jõudwat. Maantee aga oli suure tulekahju kumast nii walge, et nõõpnõelagi oleks wõinud maast üles wõtta.

Ja — oh häda! — teinepoolt teed lähinesid kasakad.

Nagu soolafammas jäin ma kesi teed seisma.

Tulekahju punane helk langes nende nägude, hooste, piikide peale.

Mingi asi wihises mu kõrwal.

Ma tõstsin püüsi ja sihtisin ratsanikkude salga keskele.

Kõlas pauk.

Dhwitser näitas minu peale möögaga, löi jellega, wankus ja langes hobuse seljast maha. . .

Selgamaal filmapilgul pistsin ma tikku püüsi otsa.

Kasakad kargasid ligi. Nende möögad läikisid. . .

Selgamaal filmapilgul nagu oleksid sadanded suured kellad helisema hakanud, ja ma nagu lendasin põhjatumasse kuristikusse, iga filmapilguga ikka sügawamale, sügawamale. . .

Kellade hääle waihus, nagu maa alla wajudes.

Kui kaua see wältas — ei tea ma.

Ärkasin ma ainult filmapilguks ja tundsin siis nagu kõrwetataks mul tulise rauaga otsaesist ja taotaks wastu pead.

Ma katsusin käega pead ja sõrm sattus mul haawaw sisse.

Weri woolas laia ojana mul üle juuste, liimis filmad kinni, tungis kõrwadesse, suhu. . .

Ma pühtisin were filmist, wankusin, kullkusin põlwili, leidsin kobades püüsi, ja hakkasin teda wankudes laadima. . .

Näis, nagu laeksin, näis, nagu sihtisin. . . ja uueste lendasin ma pimedusesse, kus punased sädemed wälkusid, pikad punased sädemed, nagu werised lindid. . .

(See kiri leiti haawadesse surunud Saksa soldati kotist).

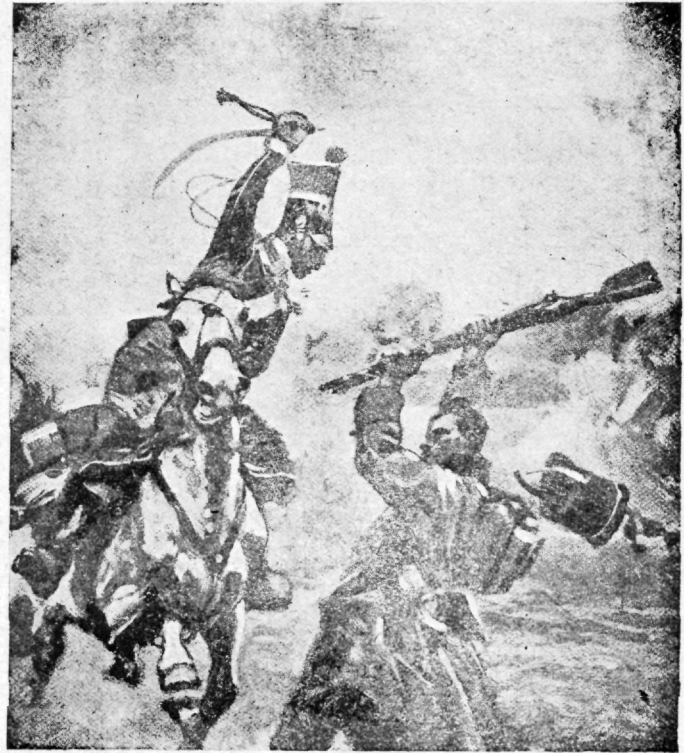


Sakslane sõja ärewuses.

Wene sõjawäe kartusel saadab sakslane oma kallima Königsbergist eemale, kaugeemale maa sisse. Juba on kolmas kell löönud, kui Saksa Mihtel weel kord oma kallimale suud ruttab andma, kuid see kord on muju — tüim.



Prantsuse ratsawäe tormijooks.



Mees mehe wastu.

Willemi tulewaseft aunimeft.

Saksa keisrikojast kuulub Meie Mats väga huwitavat lugu, millel eht koguni prohvetline tähendus võib olla. Nii on järgmine. Kui Belgia poolt eimesed wõidufeste sõnumid Berliini jõudsid, hakkas Berliini öuekond aru pidama, misjuguft aunime Willemile anda, kui ta oma waenlased on ära wõitnud. Teatawaste walib Willem oma ümber ainult totuteft, nii et Sakfamaa enesegi najajalehed Willemi kammerherrade lolluft kiitlalt hirwitada ei jõua. Meeldiwa aunime wäljamõtlemine nõudis tarkuft, ja seda asja kammerherradel ei olnud. Üks pani ette keisrit „Willem Suur“ nimetada, aga teistel tuli meelde, et juba Willem I selle nimetufe on jaanud, olgugi et wäljamaa ajalugu selleft midagi ei tea. Teine soowitas „Willem Arawõitja“, aga seal seletasid kirjutajad, et Inglismaal wanal ajal üht kuningat nõnda on nimetatud. Parata polnud midagi. Kõik ilusad ja kohased nimetused olid juba mujal tarwitufel, uued wäljamõtletused olid labased ja lapfikud, nii et neid uhkele Willemile ette panna ei usaldatud. Seal tahtis kroonprintfi wäifene poeg kammerherrafi kimbatusel päästa. Printfi hiiitaffe austawal kombel „der Kleine“ — wäifene, misjuguft nimega poisz väga rahul on. Nähes, et kammerherrad asjata higistawad, hiiidis prints: „Mina tean, misjuguft nimi keisrile kõige kohasem on!“ — „Noh, prints, meie kuulame,“ wastasid kojaametnikud kooris. „Nimetage — nimetage teda: „Wilhelm der Kleine!“*) seletas printsi iſeadwalt.

*) Willem Wäifene.

Mis kellegile meeldib.

- Mis meeldib naisterahwastele? — Teiste meeldib.
- Mis meeldib neiudele? — Teiste meeldib.
- Mis meeldib meestele? — Teiste meeldib.
- Mis meeldib kellegile? — Teiste hea teadwat.

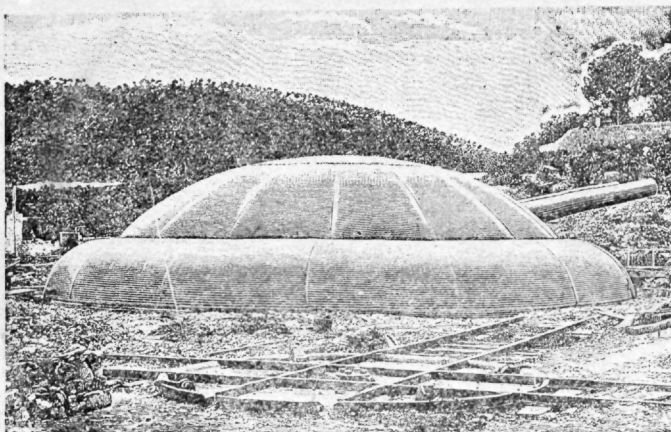
Pilditeatri programmist.

Madu pöues.
850 meetrit pikk.
Moodne abielu.
Wältab terve tunni.

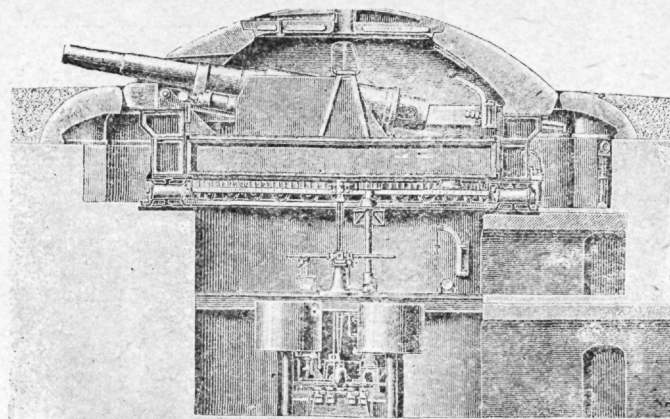
Ah so!

Ritsaroorpalise jaama ülem telefonerib igaske jaama: „Kus on rong nr. 4? Ta on juba kaks tundi hiljaks jäänud.“

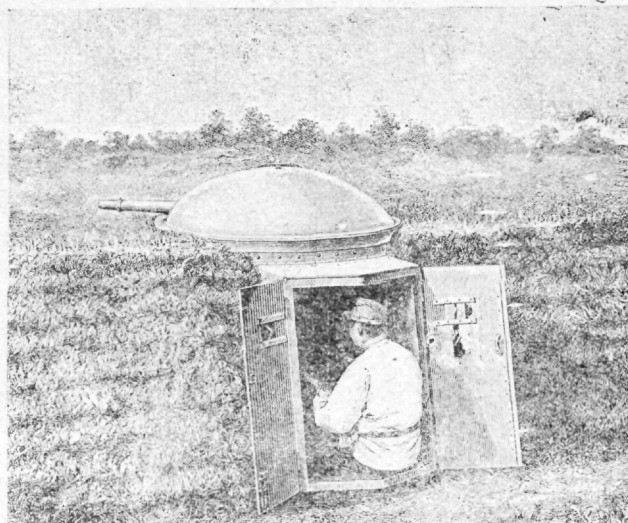
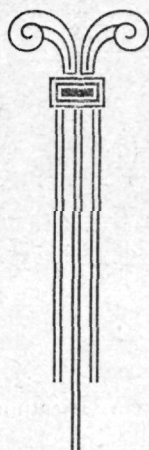
R. pooljaama ülem: „Siin metsas 11. wersta peal. Reisirjad tulid wagunitest wälja ja otsiwad kuuse läbisid, iest et wedurijuhil sõed otſa lõppefid.“



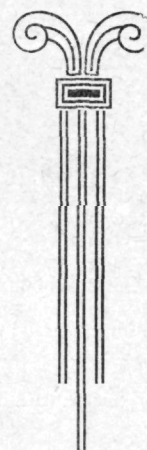
Austria soomuskattega suurtükk.



Austria soomuskattega suurtükk (läbilõige).



Austria soomuskattega suurtükk (tagantpoolt).



Telegrammid sõjaväljalt.

(Saksa ja Austria walitsuste teadaandmisel.)

Berlin. — Meie ülewõimu nähes läks Wene Baltimere laewastik Baitali järwe sadamatesse warjule.

Wienist. — Et Serbia alla ei taha anda, siis on otsusüks tehtud terwet suurtükimoona tagawara Belgradi peale wälja pommitada.

Berlin. — Kuna lihatoit sõjawäe laisaks teeb ja rohket seedimist nõuab, kapsad wäljadelt aga juba ära koristatud on, siis kuulutatakse Saksa kindralstaabi poolt terwele sõjawäele, et soldatitele 1. septembrist peale lihatoidu asemel kapsajuurikaid hakatakse andma.

Wienist. — Ametiwõimud on selgeks teinud, et Austria troonipärija uumamise plaan Polinesia saartel on valmis tehtud. Polinesia saarte elanikkudele pandi ultimatum ette.

Triest. — Prints Wiedil kadus isu — Albania trooni peale.

Berlin. — Et Inglismaa nii julge oli ja meie Põhja mere sadamad sisse piiras, siis kuulutame kõigi wäljamaa kaupadele boikoti wälja, iseäranis Wene ja Amerika wiiljale. Meeleolu börjel rahulik.

Berlin. — Igast Saksamaa linnast tuleb ühtelugu sõnumeid, et meeste kurts kangeste tõusmas on. Me õõ on mehed

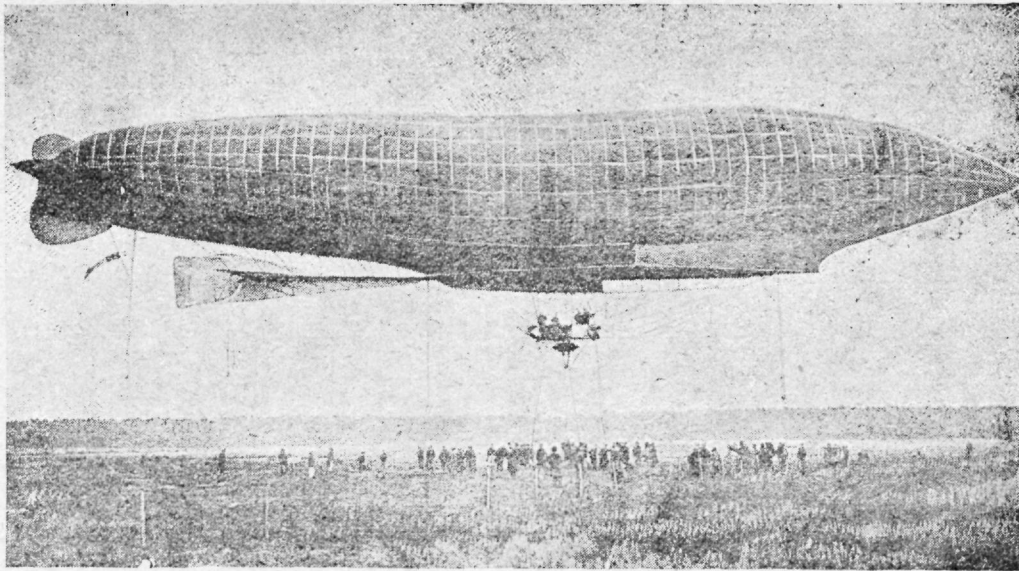
peale leiwa kõige otstawamaks kaubaks saanud. Meid ja lehed, noored ja wanad, jootsewad wäieteenistusest pääsenud meeste peale tormi, olgu need lihe jalaga wõi kõwera ninaga. Et naised meeste pärast omakeskil wäsku ei tõstaks, on otsumeks tehtud kõiki meestehingesi kroonu omanduseks tunnustada ja neid siis awalikult enampakkujatele wälja üürida.

Ari teewad ka kunstlikkude kehahõõde wabrikud. Nõudmine puust käte ja jalgade järele on ennenagemata suur. Wabrikud töötawad ööd kui päewad, ei jõua aga laugeltti kõiki nõudmisi täita. Ja sõda on alles algamas! . .

Sõjakaartid

Cesti- ja Wenekeeles ja
Cesti-, Liitwi- ja Kuuramaa kaartid
on jaada

„Teaduse“ raamatukauplusest
Harju ja Nüütlil walitsja nurgal,
sissekäik Nüütlil walitsjalt.



Juhitaw õhulaew.

Õhu-suurtükiwägi.

Kuni wiimase ajani waadati lennumasinate — aeroplaniide — peale kui heade luuramise ja teadetektorjamise abinõude peale, kuid praegusel ajal on nad ka juba tähtsateks kaitsjate abinõudeks muutunud. Sellepärast tuleb nüüd ka taewast laagewate pommide ja lendawate kuulipildujatega tõselt rehkendada.

Alles weel mõõdaläinud aasta wiimasel päewal ütles Prantsuse sõja-õhulaewanduse direktor, lennumasinate märkijalaskmise eest aumärkijä wälja jagades: „Serrad, wõin teile ütelda, et see päew üsna lähedal on, mil kõik lendurid suurtükiwäelasteks peawad saama. Meie lõhkepommid on nüüd ülihead, ainult sihtimise-aparat tarwitab weel mõnda wäi-
tust täienemist. . .“

See päew on nüüd läte jõudnud. Sõjategewust alustatakse ka õhus. Nagu minast wäljapugemid kanapöeg lehwitas aeroplan esmalt lohmakalt tiibadega, julges siis itka enam ja enam pikemaid lendusi ette wõtta, kui nüüd wiimaks paari julge tiivalööggiga kõrgel õhku tõuseb, taewasinasse ärakadudes. Nüüd on sellel linnul ka kilinud, ja noff kaswanud.

Kuid kas on soomustatud, kuulipildujate, pommide ja käsi- ja rüüatidega warustatud lennumasin ka tõeste mõjutats sõjariistats? Kas on võimalik lennumasina pealt hästi sihtida ja trehwata?

Mõned arwawad lennumasina pealt niijama wõrdlemisil hõlpsa lasta olewat nagu sõjalaewa pealt. Päriselt on aga siin suur wähe. Sõjalaewal on suurtükimehel awaram ruum ja rohkem aega sihtimiseks, niijama on ka sõjalaewa sõidukiirus korramoosuline, mis omalt kohalt sihtimises tähtsat oja etendab. Lennumasina sõidukiirus oleneb aga suuremalt osalt mitmesugustest õhuwoolustest ära, ja nendega on raske rehkendada. Et lennumasin wõimalikult wähe õhku-
des edasi liiguts, selleks peab tema sõidukiirus wähemalt 50 wersta tunnis olema, ja seesuguse kiiruse juures on lenduril raske täpisele otsele jõuda, kui kaugel ta siht on. Weel rassem on tal liikuma sihi näituseks teise lennumasina wõi õhulaewa peale sihtida, sest selle kauguse, sõidukiiruse ja sõidusihile üle ei ole kerge otsele jõuda. Peale selle ei wiibi lennumasin õhus peaaegu ilmasi mitte weeloodis, järelikult ei lange ka lenduri poolt wõjatud pommi otse piistloodis alla.

Sellepärast peab õhujuhitawäelane hästi wilunud olema. Sõjalaewa peal wõib iga teisest, kolmandast mehest

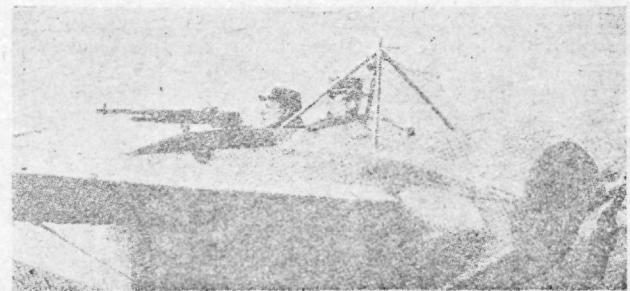
bea suurtükki lastja saada, lenduril aga peawad kõik tangelase omadused olema: julgus, kiilm weri, enesewalitsus, wäledus.

Sõja-lennumasinaid wõiwad kahel kombel surma külwata: kas üle märgi sõites pommi otse piistloodis alla pilduda wõi piissi, suurtükki, kuulipildujaga iga wastujuhutuwa asja peale lasta, olgu see õhus wõi maa peal.

Wiimase ajani harjutati kõige rohkem pommide pildumist, sest et seda praeguse aja sõja jaoks rohkem otstarbekohaseks peeti. Kuid praegusel ajal tehtakse ka juba lastmisega tegemist. Nii on Belgia sõja-lendurid kuulipildujatega warustatud, mis 500 pauku minutis lastewad ja sealjuures kõigest umbes 30 naela kaaluwad. Ühisriikide lendurite kuulipilduja kaalub mõne naela rohkem, kuid lasteb selle eest 750 pauku minutis, sealjuures ei pörta ta sugugi tagasi, ei anna tuld ega suitju. Kuid kõik need tuleriistad, niijama ka Saksa terved kuulipildujad, ei suuda tõstid kahju siimnitada, ei kiwihoonelele ega isegi juhitatele õhulaewadele.

Sõjas peawad lendurid oma tähepanemise peaaesjalitult waenlase juhitate õhulaewade peale pöörama. Teisels wõiwad lendurid sõidasiid häwitades waenlase wäe edast-
liikumist tubliste wiwitada. Raudteedele suudawad nad aj-
nult ajutiselt, lühikeseks ajaks, kahju teha. See kahju seisab selles, et lendur rongi kohal ja rongiga ühesuguse kiirusega lendab ning siis weduri peale pommi pillub, liikumist raud-
teel sel kombel mõneks ajaks kiini panes.

Mis maawäesie puutus, siis on lenduri tegewus siin märksa wäheha tähtsusega. Et tema pommid maawäele tõstid kahju wõiksid siimnitada, selleks peab lendur ennast kuni



Kuulipildujaga lastmine lennumasina pealt.



Wene wägede Kõrge ülemjuhataja
Keiserlik Kõrgus Suurwürist
Nikolai Nikolajewitsch.



100 süllani maapinnast alla lastma. Nii ligidal maapinnast wõib ta aga ise wäga hõlpsaste waenlase suurüüfikide ja püsside kuulide läbi otša leida. Sel kombel oma elu ja lennumasinat talu peale pannes suudab lendur oma pommiga ainult umbes 12 meest wigastada. Arusaadaw on sellepärast, et seefugune sõjapidamise wiis waewa ära ei taju.

Selleks, et lennumasinalt tagajärjerikkalt kuulipildujaga lasta wõiks, peaksid seal vähemalt kolm meest olema: lendur, walwaja ja lastja, wiimane oleks ühes ka pommipilduja. Kuulipilduja, mis igasse külge 500 pauku minutis wõib lasta, wõib siis waenlase juhitawate õhulaewade, lennumasinate ja sõjawäega tagajärjerikkalt wõitlust pidada ning püstloodis alla, langewad pommid wõiwad siis laia maalapi sbrapnellidega üle kütata. Siis wõib lendur linnast pommitada ja sõjawäe kallale tungida.

Seni aga kuni õhulaewardus lord nii kaugele peats jõudma, löödatse pealahingud ilka weel maa- ja merewägede wahel ära. Õhulaewastik wõib ju muidugi kaasa aidata, mõndasugust kahju sünnitada, kuid olustawat oša ei suuda ta praeguses sõjas weel arwatawaste mitte etendada.



Cesti Europa sõja laul.

Sõtta minejatele Cesti wendadele pühendanud „Lennula“.

(Wiisil: Nüüd ühes Wene alamad...)

I

Nüüd Cesti mehed ülesse,
Sest luuramas on waenlane:
Ta piilib puhtats riisuda
Me ifamaad ja kodu ka.

Sest ruttu, ruttu ülesse
Ja tõtkem waenu-wäljale
Ja näidakem, et Cestimees,
On julge, wahwa wõitluses!

„Tulge!“ hüüab ifamaa
Ja kallis Cesti-kodu ka,
Sest lähme sõtta rõõmuga:
Hurraa! hurraa! hurraa!

II

Kõik Weneriigi alamad
Kui kottad kokku lendawad,
Ei usk, ei rahwis takista —
Meil ühine on ifamaa.

Baat' mehi tuleb siit ia sealt,
Küll kindlalt maalt, küll saare pealt,
Neil kõigil siht on ühine:
Et wõidetud saats waenlane.

„Tulge!“ hüüab ifamaa
Ja kallis Cesti-kodu ka,
Sest lähme sõtta rõõmuga:
Hurraa! hurraa! hurraa!

III

Meid Riigiisa õnnistab
Ja marsimiseks korda seab;
Meil kõigil silmad wälk'wad wees,
Sest püha tund ju seisab ees.

Me püha wannet wannume
Ja oma kohust tunneme,
Meil kõigil — püha Wenemaa
Kõik Wene rahwad — wennab ka!

„Tulge!“ hüüab ifamaa
Ja kallis Cesti-kodu ka,
Sest lähme sõtta rõõmuga:
Hurraa! hurraa! hurraa!

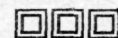
IV

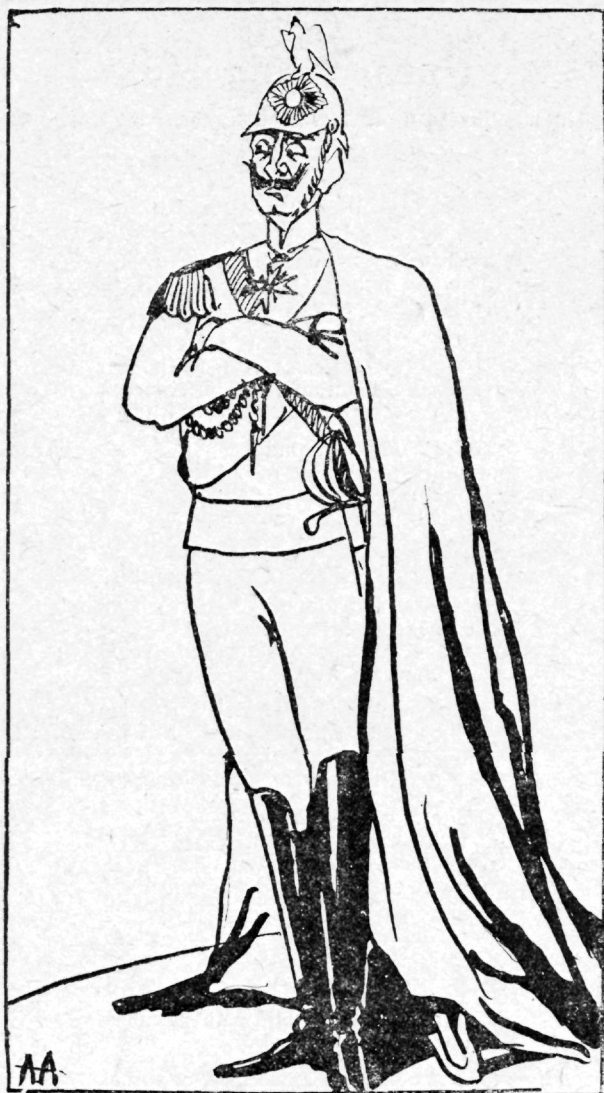
Türk, Austria ja Sakfamaa
Meid tahwad puruks tallata,
Kuid seda unistawad nad,
Et meil on mehed wahwamad.

Ei karda meie sakslasi,
Neid olgu mitu miljoni...
Neist wabastame sõjatee: —
Berliini, Wiener marsfime!

Wilem! küll sa kolki saad
Ja wõiduhimu kaotad,
Pead taganema rutuga!...
Hurraa! hurraa! hurraa!

(Särgneb.)





Willem sõda kuulutades.



Willem nüüd.

Rahewõitlus.

Guy de Maupassant'i jutustus. *)

Sõda lõppes... Sakslased võtsid Prantsusemaa oma alla. Rahwas oli lämbumas, nagu äravõidetud maadleja oma vastase põlwe all.

Parisist, Prantsusemaa näljasest, meeltheitwast pealinnast, sõitsid esimesed rongid välja. Küladest ja taludest pikkamisi mööda sõites weeresid nad piiri poole. Waguni akendest wõis poriks tallatud põldusi

*) See jutustus kujutab elawalt sakslaste-wõidumeeste meeoleolu 1871 aastal.

ja mahapõletatud külasti näha. Terweks jäänud majade uste ees istusid Saksa soldatid kaksiti toolide peal ja suitsetasid piipu. Nad weetsid wabalt juttu, endid siin peremeestena tundes. Alwalikkudel platsidel pidasid terwed Saksa polgud manöwreid, ja reisijate kõrwu kostsid aegajalt kähisewa häälega hüüitud käsusõnad.

Herra Dubois oli Pariisi rahwa-kaardiwäe liige ja polnud terwel piiramise ajal linnast välja saanud. Nüüd sõitis ta Schweitzi oma naise ja tütre juurde, keda ta weel enne sõja algust wäljamaale oli saatnud.

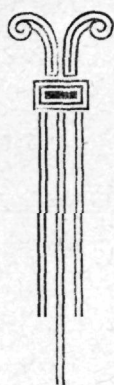
Nälg ja wäsimus ei olnud wähematki jälge tema wälimuse peale jätnud: tema kõht oli endist wiisi ümargune, nagu see rikkal, rahuarmastajal kaupme-



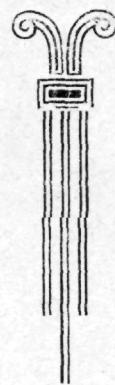
„Suitsu peale tuld!“



„Suurtäki peale tuld!“



Wene võitude vastutaja Pariisis.



hel kunagi olema peab. Kõik hiljutised koledad sündmused oli ta meeleilise wahwusega läbi kannatanud, kuigi wahetewahel mõni libe sõna sakslaste metsikuse ja kurjuse üle tema huulte üle oli langenud.

Müüd waatas ta tumma hirmuga nende habemikkude, sõjariistus meeste peale, kes Prantsuse pinnal nagu oma kodu talitajad, ja jõuetu wiha heitles tema rinnus.

Tema waguni ofalonnas istusid weel kaks niisama paksu inglasi, nagu temagi. Nad rääkisid oma emakeelt ja waatlesid suure uudishimuga kõiki ettejuhtuwaid asju.

Rong jäi ühe väikese linna jaama ette peatama. Wagunisse astus kõrge kaswuga, habemik Saksa ohwitser, mõõgaga kõlistades. Tema juuksed olid tulipunased, wurrud aga pifut walkjamad.

Inglased hakkasid teda kohe uudishimmulikult waatlema. Dubois tegi nii, nagu oleks ta üleni ajalehe lugemisesse wajunud. Ta nihutas ennast waguni nurka, nagu waras, sandarmi eest peites.

Rong hakkas liikuma. Inglased rääkisid ühtelugu edasi, tee äärest lahingu kohtasi otjides. Üks nendest näitas juhtumisi käega filmapiiril paistwa küla poole. Siis ajas Saksa ohwitser oma jalad

laiali, najatas selja uhtelt sohwa seljatoe vastu ja tähendas Saksa murrakus:

„Selles külas notkisin ma kaksteist prantslast maha ja wõtsin üle saja inimese wangi.“

Inglased, keda asi huwitama hakkas, hüüdsid: „Ah! . . . Aga kudas selle küla nimi on?“

„Farsburg,“ wastas sakslane. „Küll ma neid prantslasti siin kõrwust rebisin.“

Sealjuures waatas ta põlglikult Dubois peale, oma punahabemesse ittides.

Rong wuras edasi, waenlase poolt ärawõetud küladest mööda sõites. Igalpool küla ääres tolgen-dasid Saksa ohwitserid, otsekui Egiptuse rohutirtsud Prantsuse pinda üle külwates.

Ohwitser tõstis käe ules.

„Oleksin mina ülemjuhataja, oleksin Pariisi maha põletanud ja elanikud kõik maha nottinud. . . Ja Prantsusemaad poleks teips enam olnud. . .“

Inglased wastasid wiisakalt:

„Ah. . . Yes. . .“

Sakslane jatkas edasi:

„Rahkümne aasta pärast on terve Euroopa meie käes, sest et Saksumaa kõige tugewam on.“

Inglased kartsiwad nähtawaste juttu edasi ajada; nende põskhabemed awaldašid täielikku ükskõiksuft Saksa ohwitser naeris. Seljakile sohwa peal istudes hirwitas ta ärawõidetud waenlase üle. Ta kiitles sellega, et Bismarck ärawõidetud suurtiikfiidest terve linna oli lubanud ules ehitada. Siis tõstis ta jala nii kõrgele, et sellega peaaegu Dubois kõhtu puutus. See pööras näo ära ja läks kõrwest saadik punaseks.

Inglaste näod awaldašid weel suuremat ükskõiksuft kõige selle kohta, mis nende ümber sündis, otsekui ei oleks neil teiste ärawusega kõigewähematti tegemist.

Taskust piipu wälja tõmmates waatas ohwitser teraselt prantslase otsa.

„On teil tubakat?“

„Ei ole, herra.“

Sakslane jatkas edasi:

„Esimises jaamas ostate mulle tubakat.“

Ja lišas naerdes juurde:

„Selle eest saate jootraha?“

Kuuldus wile ja, kiirust wähendades, weeres rong jaama ette ja jäi poolelti mahapõlenud hoonete äärde seisma.

Sakslane tegi waguniukse lahti, wõttis Dubois'e käest finni ja ütles:

„Minge minu käsku täitma! Ruttu!“

Jaamas asus osakond Saksa sõjawäge ja aia ääres sešid soldatid. Wedur wilistas. . . Korraga kargas Dubois, jaamaülema märguandmistest hoolimata, jaamaesisele, ja tormas lähemasse wagunisse.

Seal ei olnud inimesehingegi. Ta hingeldas. Siida pekkis tal, ta päästis westinööbid lahti ja pühkis rätikuga üle otsaesise. Aga jällegi jäi rong seisma. . . Waguni ukse peale ilmus sakslane, tema selja taga inglased. Ta istus prantslase wastu ja küšis sellelt jultunult hirwitades:

„Teie ei taha minu käsku täita?“

„Ei, herra.“

„Siis lõikan ma te wurrud maha ja topin nendega piibu täis.“

Ja ta tõstis oma käe prantslase näo alla.

Inglased waatašid teraselt, kuid osawõtmata seda etendust pealt.

Sakslane wõttis wurrudest finni ja rebis ülespoole. Dubois liikkas tema käe kõrstitult ära, wõttis tal kraest finni ja wirutas pingi peale. Wihast meeletult, pundunud soontega otsaesisel, werd täis walgunud filmadega, pigistas ta sakslasel ühe käega kõri finni ja wirutas teisega wastu nägu. Sakslane rabeles wastu, katšus mõõka wälja tõmmata, oma peal lamawat wastast maha tõugata, kuid Dubois rõhus oma kõhu raskusega tema peale ja pekkis ühtlugu wastu nägu, ilma et wahpeal hinge tõmbanud oleks, ja ilma et sellest suuremat hoolinud oleks, kuhu hoobid langešid. Sakslasel oli hing finni jäämas, ta kägises ja püüdis wihase pakšu mehe alt asjata wabaks saada.

Inglased tõušid oma platsidelt ulesse ja astušid lähemale, et parem näha oleks. Warjamata uudis-

himuga waatašid nad wastaste peale ja olid walmis kihla wedama, kumb wõidab?

Wiimaks wäšis Dubois ära, lastis sakslase lahti ja istus sõnalausumata oma paiga peale.

Sakslane ei karanud tema kallale, waid jäi kohmetult ja hirmunult istuma, imestusest ja walust jahmatult. . . Kui ta wiimaks toibuma hakkas, ütles ta:

„Kui te minuga piistolite peale wälja ei tule, siis lõõn ma teid maha.“

„Kudas soowite“, wastas Dubois, „mina olen walmis“.

„Meie jõuame Strašsburgisse. Ma kutsun kaks ohwitseri käemeesteks. Rongi äraminekuks jatkub meil aega.“

Ühtides nagu wedur küšis Dubois inglasetelt:

„Kas soowiksite minu käemeesteks olla?“

Mõlemad wastasid ühel häälel:

„Ach! . . . Yes! . . .“

Natufese aja pärast jäi rong seisma. Sakslane leidis omale tohe kaks kämeest. Need tõid piistolid ja nad läšid kõik kindluse kraawi.

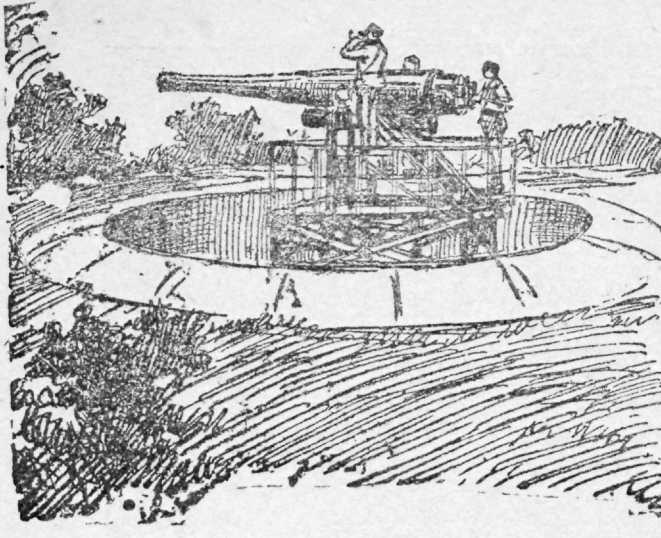
Dubois ei olnud eluilmaski weel piistolit kätte saanud. . . Kui sakšümmend sammu ära mõõdetud oli, küšiti tema käest:

Peitepilt.



Kuhu põgenes Saksa trummilööja wenelasi nähos?

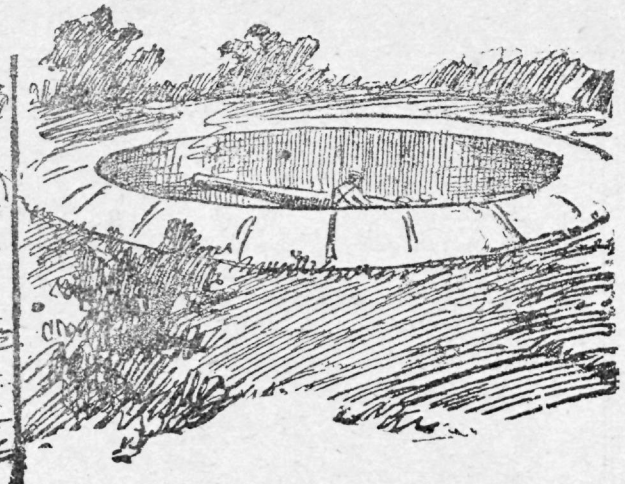
Königsbergi kindluse suurtükid.



Laskmise ajal.

Königsbergi kindlus, mille peale sakslased kõi oma lootused panewad, seisab 11 kantsist koos. Need üksikud kantsid ümbritsewad peafindlust ja seisawad sellest igaüks 4 wersta kaugel. Peakindluses on suur hull suurtükimoona tagawaraks, niisama ka toidumoonaga kindlusewäe jaoks. Selle moonaga võib kindlus ümberpiiramisele arwatavaste kuus kuud vastu panna.

Kõik 11 üksikut kantsi on betonist ehitatud ja waenlaste suurtüki kuulide vastu on nad paksu mulla ja mätaste kihiga kaitstud.



Peale lastmist.

Tuleriistad on neis kantsides väga mitmetesised. Siin on suured 12-tollised Kruppi suurtükid tugewate aluste peal. Mõnede kantside peal on terve rida ülesse ja alla kerkiwaid suurtükke, millega iga nelja ilmakaare poole lasta võib.

Kuid nagu kantsed näidanud on, ei täida need kawalaste väljamõeldud riistapnuud hästi oma otstarbet: nendega ei saa kuigi dieti sihtida ja suurtüki allalaskmine ja ülesse tergitamine raiskab palju aega.

„Olete walmis?“

Ta wastas: „Jah!“

Kuuldus märgusõna:

„Tuld!“

Dubois lastis hea õnne peale ja inestas, kui nägi, et tema wastas seisew sakslane korraga wan-kuma hakkas, kätega õhku kahmas ja maha langes...

Üks inglane hüüdis rõõmu, uudishimu ja käre-tust awaldades: „Ach!“ Teine, kes ühtelugu kella oli waatanud, et rongi peale mitte hiljaks jääda, wõttis wõitjal käe alt finni ja wedas ta kiireste jaama poole.

Ja oma paksuse peale waatamata sibasid kõik kolm ähtides edasi...

Rong oli minemas... Nad kargasid wagunisse, lehwitasid kolm korda mütsidega ja hüüdsid.

„Hipp, hipp, hurraa!“

Porujommis.

Üliõpilased A. ja B. elawad ühes ja sellejamas toas ning heidawad õhtul mõlemad kaunis wiirwis peaga magama. Mõne minuti pärast tõuseb A. jälle ülesse ja kraabib üht tikku teise järele põlema, nii et B. sellest trabinast üles ärtab ja küsib:

„Mis sa siis nüüd teed?“

A.: „Ma tahtsin ainult kord weel järele waadata, kas ma ka lambi ära kustutasin.“

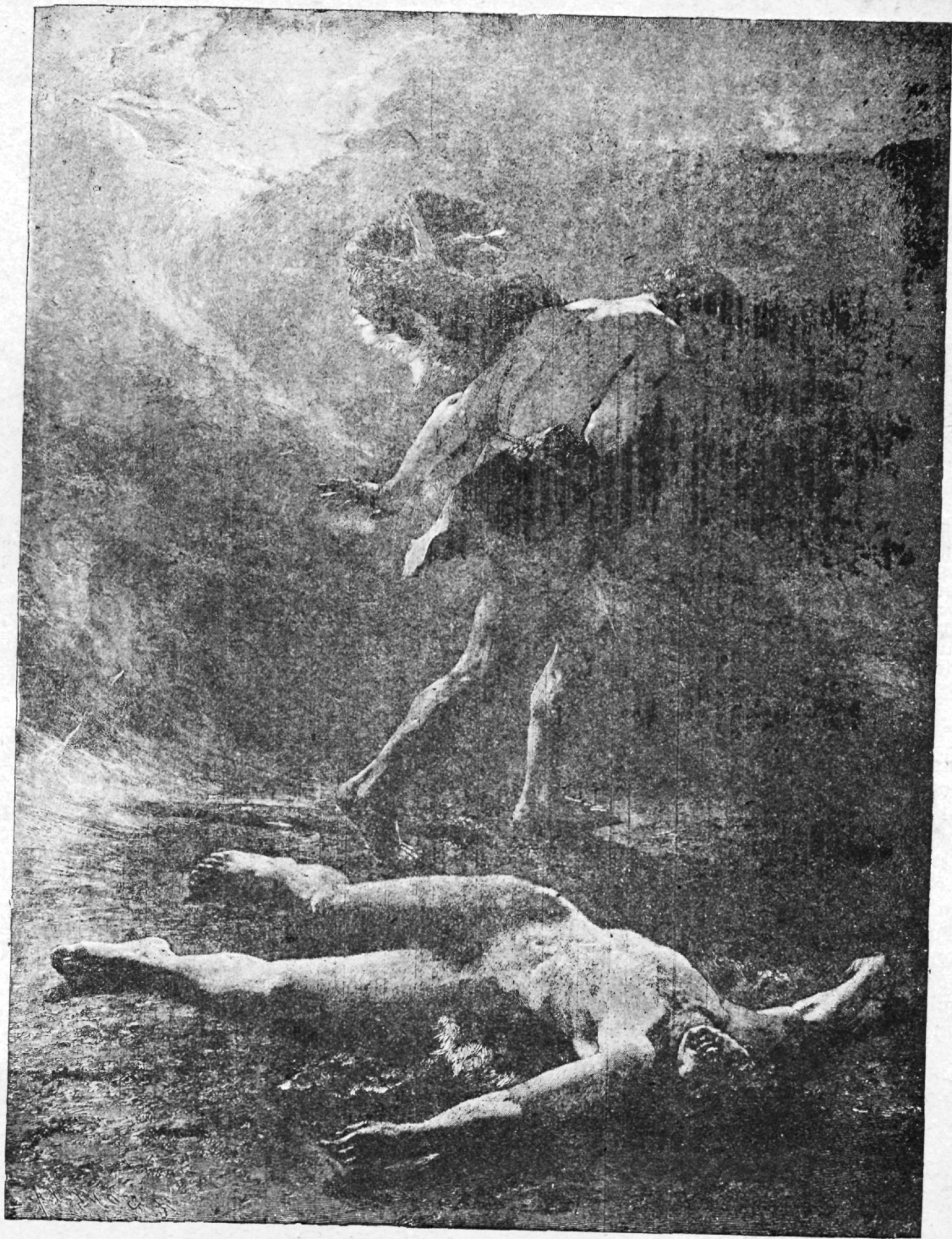
Peitepilt.



Kus on siga, kes lihuniu eest jooksu panti?

Persia hauakiwi.

Persias leiti hiljuti ühe hauakiwi pealt järgmine pealkiri „Kellel ei ole warandust, sellel pole wõlausaldust; kellel sõnatuuleliiktu naist ei ole, sellel pole rahu; kellel pole sugulasi, sellel pole toetust; kuid kellel ühtegi nendest pole, see elab ilma mureta.“



Esimene wennatapja.